

IV. Omnium aliorum pomorum primitiæ Episcopo & Presbyteris domum mittuntur, non super altare. Manifestum est autem, quod Episcopus, & Presbyteri inter Diaconos & reliquos clericos eas dividunt.

V. Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus uxorem suam prætextu religionis non abjicit: si abjicit, segregator a communione: si perseverat, deponitur.

VI. Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus seculares curas non suscipito: alioquin deponitur.

VII. Si quis Episcopus, aut Presbyter aut Diaconus, sanctum diem Paschæ, ante venum æquinoctium cum Judæis celebraverit, deponitur.

VIII. Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, aut quicumque ex sacerdotali consortio, oblatione facta, non communicaverit, causam dicit. Et si bona ratione subnixi sit; veniam promeretur. Sin minus dixerit, a communione excluditur, tanquam qui populo auctor offensionis fuerit, mota contra eum suspitione qui obtulit.

IX. Quicumque fideles Ecclesiam ingrediuntur, & scripturas audiunt, neque apud preces & sanctam communionem permanent: eos tanquam qui ordinis in Ecclesia perturbantem inducant, a communione arceri oportet.

X. Si quis cum excommunicato, licet in domo preces conjunxerit, iste communione privatur.

XI. Si quis cum deposito Clerico, ut cum Clerico, preces conjunxerit, deponitur & ipse.

XII. Si quis Clericus, aut laicus a communione segregatus, seu nondum in communionem receptus, ad aliam profectus civitatem, sine commendatitiis litteris receptus fuerit, a communione excluditur tam qui recipit, quam qui receptus est. Si excommunicatus fuerit, in longius illi tempus excommunicatio protenditur.

XIII. Episcopo, qui parochiam suam dereliquerit, alteri infilire nefas est, licet a pluribus ad hoc compellatur, nisi rationabilis aliqua causa subit, quæ hoc ipsum facere vi adigat, nempe quod plus lucri & utilitatis his, qui illic constituti sunt, verbo pietatis conferre possit: neque hoc tamen a seipso, sed multorum Episcoporum judicio, & exhortatione maxima.

XIV. Si quis Presbyter, aut Diaconus, aut quicumque tandem de Clericorum consortio, relicta Parochia sua, in aliam concesserit, & omnino transmigratione facta, præter voluntatem sui Episcopi in alia Parochia moram traxerit: hunc jubemus, ne porro in ministerio publico sit Ecclesiæ, maxime si accessente ipsum Episcopo ejus redire contemnat, perverso illic ordine perseverans: ut laicus tamen ibi locorum in communionem admittitur.

XV. Quod si Episcopus ad quem accesserint, pro nihilo reputata vacationis a ministerio Ecclesiastico pena, quæ contra eos definita est, ipsos ut Clericos susceperit, a communione excluditur, ut perversi ordinis magister.

XVI. Qui post Baptismum duabus implicuit fuit nuptiis, aut concubinam habuit, is Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, aut denique in consortio Sacerdotali esse non potest.

XVII. Qui viduam duxit, aut divortio separatam a viro, aut meretricem, aut ancillam, aut aliquam quæ publicis mancipata sit spectaculis, Episcopus, Presbyter, aut Diaconus, aut denique ex consortio Sacerdotali esse non potest.

XVIII. Qui duas sorores duxit, aut consobrinam, Clericus esse non potest.

XIX. Clericus qui fideiussiones dat, deponitur.

XX. Si quis humana violentia eunuchus factus est, aut in persecutione amputata ei sunt virilia, aut ita natus fuit, & dignus est, efficitur Episcopus.

XXI. Qui sibi ipsi virilia amputavit, Clericus non efficitur; sui enim ipsius homicida est, & inimicus creationi Dei.

XXII. Si quis, cum Clericus esset, virilia sibi ipsi amputaverit, deponitur: homicida etenim sui ipsius est.

XXIII. Laicus, qui seipsum mutilavit per tres annos a communione ejicitur: puta quia ipse vitæ suæ posuit insidias.

XXIV. Episcopus, aut presbyter, aut Diaconus in fornicatione, aut perjurio, aut furto deprehensus, deponitur: non tamen a communione excluditur. Dicit enim Scriptura: Bis de eodem delicto vindictam non exiges. Eidem conditioni consimiliter & reliqui Clerici subduntur.

XXV. Ex his, qui cælibes in Clerum pervenerunt, jubemus, ut lectores tantum & cantatores (si velint) nuptias contrahant.

XXVI. Episcopum, aut Presbyterum, aut Diaconum, qui vel fideles delinquentes, vel infideles injuriam inferentes percussit, & terrorem ipsi per hujusmodi vult incutere, deponi præcipimus. Nusquam enim Dominus hoc nos docuit. Immo vero contra, cum ipse percuteretur, non repercutiebat: cum lacefferetur conviciis, non reddebat conviciis: cum pateretur, non comminabatur.

XXVII. Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus

ob certa crimina juste depositus, attingere ministerium, quod aliquando tractaverat, præsumperit; omnino hic ab Ecclesia abscinditur.

XXVIII. Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus pecuniæ interventu, hanc dignitatem nactus fuerit, deponitur tam ipse, quam qui eum ordinavit, & omnino a communione abscinditur, quemadmodum Simon Magus a me Petro.

XXIX. Si quis Episcopus seculares magistratum familiaritate usus per ipsos Ecclesiam nactus fuerit, deponitur, segregator quoque a communione, quicumque cum ipso communionem habent.

XXX. Si quis Presbyter proprium aspernatus Episcopum seorsum conventicula egerit, & altare exerit, cum de nullo crimine Episcopum in pietate ac justitia condemnarit, deponitur, quasi qui principatum ambiat: tyrannus enim est. Consimiliter & reliqui Clerici, qui suum illi calculum apponunt. Laici vero a communione segregantur. Atque hæc post unam, & item alteram, ac tertiam Episcopi exhortationem fiunt.

XXXI. Si quis Episcopus, aut Diaconus per Episcopum a communione exclusus sit, hunc nequam ab aliis fas est suscipi, quam ab eo qui ipsum a communione exclusit; nisi forte fortuna Episcopus, qui ipsum a communione segregavit, defunctus sit.

XXXII. Nemo peregrinorum Episcoporum, aut Presbyterorum, aut Diaconorum sine commendatitiis suscipitor litteris: & si eas obtulerit, attentius in disquisitionem vocantur. Et quidem si prædicatores pietatis fuerint, suscipiuntur: sin minus, ubi necessaria ipsis suppeditaverint, ad communionem & ulteriorem ipsos consuetudinem non admittuntur; multa enim per obreptionem fiunt.

XXXIII. Cujusque gentis Episcopos oportet scire, quoniam inter ipsos primus sit, habereque ipsum quodammodo pro capite, neque sine illius voluntate quidquam agere insolitum: illa autem sola quemque pro se tractare, quæ ad Parochiam ejus, & loca ipsi subdita attinent. Sed neque in illa citra omnium voluntatem aliquid facito. Ita enim concordia erit, & Deus glorificabitur per Dominum in sancto Spiritu.

XXXIV. Episcopus extra terminos suos in civitatibus & regionibus sibi non subiectis ordinationes facere non præsumit. Si vero præter voluntatem eorum, qui civitates illas aut regiones detinent, id fecisse convictus fuerit, deponitur tam ipse, quam etiam hi quos ordinavit.

XXXV. Si quis ordinatus Episcopus ministerium & curam populi sibi commissam non susceperit, hic a communione sejunctus esto tandem, donec susceperit, obedientiam accomodans. Similiter autem Presbyter & Diaconus. Si vero non præ voluntate sua, sed præ malitia populi non susceperit, maneto ipse quidem Episcopus: Clerus vero ejus civitatis a communione segregator; eo quod tam inobedientem populum non corripuerit.

XXXVI. Bis in anno Episcoporum celebrator Synodus: ac pietatis inter se dogmata in disquisitionem vocant, neque non in Ecclesiis incidentes contradictiones dirimunt: semel quidem quarta feria Pentecostes (a) secundo duodecima Hyperberetæi (b).

XXXVII. Omnium rerum Ecclesiasticarum curam Episcopus gerit, & eas dispensat, quasi inspectante Deo. Non licitum autem ei esto quidpiam ex iis sibi tanquam proprium assumere: aut cognatis suis elargiri, quæ Deo dedicata sunt. Quod si pauperes illi sint, ut pauperibus subministrato: non tamen horum prætextu res Ecclesiæ venduntur.

XXXVIII. Presbyteri, & Diaconi absque voluntate Episcopi nihil peragunt: ipsius enim fidei populus Domini commissus est, & pro animabus ab ipso repetitur ratio.

XXXIX. Manifesta sunt privata res Episcopi, si modo & privatas habet: manifesta item sunt dominicæ, ut privatas quidem res Episcopus cum moritur, quibus vult, & quomodo vult, relinquendi facultatem habeat: neque occasione Ecclesiasticarum rerum interdantur res Episcopi, qui nonnunquam uxorem & liberos, aut cognatos, aut servos habet. Justum enim est apud Deum pariter & homines, simul ne Ecclesia per ignorationem rerum Episcopi damni aliquid sustineat, simul ne Episcopus aut cognati ejus prætextu Ecclesiæ obledantur: aut etiam qui illum generis proximitate contingunt, incidant in negotia, ejusque mors implicetur diffamationibus.

XL. Præcipimus, ut Episcopus res Ecclesiæ in potestate habeat. Nam si pretiosæ hominum animæ fidei ejus committendæ sunt: multo utique magis oportuerit & de pecuniis mandatum dare, ut illius arbitratu dispensentur, neque non cum timore Dei summaque sollicitudine per Presbyteros ac Diaconos erogentur in pauperes. Percipiat autem & ipse (si modo indiget) quantum ad necessarios suos & hospitio exceptorum fratrum usus opus habet.

(a) Al. hebdomada. (b) Hyperberetæus apud Asiam populus est. Mudenæ Ofober Græco dicit.

habet, ne quo modo ipse posteriore loco habeatur, quam ceteri. Ordinavit enim lex Dei, ut qui altari inserviant, de altari nutriantur; quando nec milites unquam suis annonis hostibus arma inferant.

XLI. Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, qui vel alee, vel ebrietatibus indulget, vel definito, vel deponitur.

XLII. Subdiaconus, aut Cantor, aut Lector, qui consimilia facit, vel definito, vel a communione sejunctor. Similiter & laici.

XLIII. Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus qui usuras a mutuum accipientibus exigit, vel definito, vel deponitur.

XLIV. Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus qui cum hæreticis preces conjunxerit, duntaxat a communione suspenditur. Si vero etiam ipsos tanquam Clericos aliquid agere permiserit, deponitur.

XLV. Episcopum, aut Presbyterum, qui hæreticorum baptisma, aut sacrificium susceperit, deponi præcipimus. Quæ etenim conventio inter Christum & Belial, aut quæ particula fidelis cum infideli?

XLVI. Episcopus, aut Presbyter, si eum, qui verum baptisma habeat, iterum baptizaverit, aut pollutum ab impiis non baptizaverit, deponitur, ut qui crucem & mortem Domini derideat, neque discernat veros Sacerdotes a Sacerdotibus impostoribus.

XLVII. Si quis laicus, cum suam a se uxorem abjicit, alteram duxerit, aut ab alio dimissam, a communione segregator.

XLVIII. Si quis Episcopus, aut Presbyter, secundum ordinationem Domini non baptizaverit in Patrem & Filium & Spiritum sanctum, sed in tres principio carentes, aut tres filios, aut tres paraclitos, deponitur.

XLIX. Si quis Episcopus aut Presbyter, in una initiatione non tres immersiones, sed unam duntaxat, quæ in mortem Domini detur, peregerit, deponitur. Non enim dixit Dominus, In mortem meam baptizate: sed, profecti docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

L. Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, aut quis omnino de Sacerdotali consortio, nuptiis, & carnibus, & vino abstinerit; non propterea quo mens ad cultum pietatis reddatur exercitatio, sed propter abominationem; oblitus, quod omnia pulchra valde, & quod masculinum & feminam Deus creavit hominem, sed diffamationibus laceffens, creationem Dei vocat ad calumniam, aut corrigitor, aut deponitur, & ex Ecclesia rejicitur. Consimiliter laicus.

LI. Si quis Episcopus, aut Presbyter eum, qui a peccato revertitur, non recipit, sed rejicit, deponitur, eo quod Christum offendat, qui dixit, ob unum peccatorem qui respicit, gaudium oboriri in celo.

LII. Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, carnisu & vino festiviis diebus non utatur, idque per abominationem, non propter exercitacionem ad cultum pietatis, deponitur, tanquam qui caeterio notatam habet conscientiam, & multis auctor sit offensivuli.

LIII. Si quis Clericus in caupona cibum capere deprehensus fuerit, a communione excluditur: excepto tamen eo, qui necessario in itinere in commune divertit hospitium.

LIV. Si quis Clericus Episcopum contumelia affecerit, deponitur: Principi enim populi tui non maledices.

LV. Si quis Clericus contumelia affecerit Presbyterum, aut Diaconum, a communione segregator.

LVI. Si quis Clericus mancum, aut mutum, surdumve, aut cæcum, aut eum cui vitiosus incessus est, subsannaverit, communione privatur. Consimiliter & laicus.

LVII. Episcopus, aut Presbyter, qui negligentius circa Clerum vel populum agit, neque in pietate eos erudit, a communione segregator. Si vero in ea socordia perseveraverit, deponitur.

LVIII. Si quis Episcopus, aut Presbyter, Clerico ex inopia laboranti necessaria non suppeditaverit, a communione rejicitur: sin perseverat, deponitur, ut qui fratrem suum necaverit.

LIX. Si quis falso inscriptos impiorum libros tanquam sacros in Ecclesia ad populi & Cleri corruptionem publicaverit, deponitur.

LX. Si accusatio contra fidelem instituat, de fornicatione, aut adulterio, aut quacunque alia actione prohibita, & convictus fuerit, in Clerum non perducitur.

LXI. Si quis Clericus per metum humanum, vel Judæi, vel Græci, vel hæretici, negaverit, si quidem nomen Christi, ab Ecclesia rejicitur, si vero nomen Clerici, deponitur: penitentia tamen ductus, ut laicus recipitur.

LXII. Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, aut omnino quicumque ex Sacerdotali consortio comederit carnes in sanguine animæ ejus, aut a bestiis abreptum, aut suffocatum, deponitur: hoc enim lex prohibuit. Sin vero laicus fuerit, a communione excluditur.

Calassaris, Notitia Ecclesiastica.

LXIII. Si quis Clericus, aut laicus, Synagogam Judæorum, aut hæreticorum conventiculum ingressus fuerit, ut preces cum illis conjungat, deponitur, & a communione secluditur.

LXIV. Si quis Clericus in concertatione aliquem pulsaverit, & uno ictu ac pulsatione interemerit, deponitur propter temeritatem suam: sin vero laicus sit, arceator a communione.

LXV. Si quis Clericus Dominicum diem, aut Sabbatum, uno solo dampno, jejulare deprehendatur, deponitur: sin laicus, a communione ejicitur.

LXVI. Si quis virginem sibi non desponsatam admota vi detinet, a communione suspenditur. Non licitum autem esto ei aliam ducere: sed eam detineto, quam sollicitavit, quamvis pauperula sit.

LXVII. Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, secundum ab aliquo ordinationem susceperit, deponitur tam ipse, quam qui ipsum ordinavit: nisi forte constet ordinationem eum habere ab hæreticis. Qui a talibus baptizati, aut ordinati sunt, hi neque fideles, neque Clerici esse possunt.

LXVIII. Si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, aut Lector, aut Cantor sacram Quadragesimam Paschæ, aut quartam feriam, aut Parasceven non jejunaverit, deponitur: præterquam si imbecillitate impediatur corporis: sin laicus sit, communione privatur.

LXIX. Si quis Episcopus aut Presbyter, aut Diaconus, aut omnino quicumque ex Clericorum consortio cum Judæis jejunaverit, aut communem festum diem cum ipsis egerit, aut lautitia festi, nempe azyma, aut aliud hujus generis ab eis susceperit, deponitur: si laicus a communione segregator.

LXX. Si quis Christianus oleum ad sacra Gentilium, aut in Synagogam Judæorum in festis eorum detulerit, aut lucernas incenderit, a communione excluditur.

LXXI. Si quis Clericus, aut laicus ceram aut oleum ex sancta subripiat Ecclesia, a communione sejunctor.

LXXII. Vas aureum & argenteum sanctificatum, aut velamen, linteumve, nemo amplius in suos usus assumit, iniquum enim est. Ceterum si quis deprehensus fuerit, excommunicatione mulctatur.

LXXIII. Episcopum de aliquo per fide dignos accusatum homines, ab Episcopis vocari necessarium est. Et si quidem comparuerit, & confessus convictusve fuerit, censura irrogator Ecclesiastica. Si vero vocatus non obtemperaverit, secunda quoque vice vocator, missis duobus ad ipsum Episcopis. Quod si per contumaciam ne sic quidem comparuerit, Synodus suam contra ipsum pronuntiatio sententiam, ne quid tergiversando detrahendoque judicium, lucrifacere videatur.

LXXIV. In dictionem testimonii contra Episcopum hæreticus non admittitur: sed neque fidelis, si solus sit. In ore enim duorum aut trium testimonium consistit omne dictum.

LXXV. Item non oportet Episcopum fratri, aut filio, aut alteri cognato, humano gratificari affectu. Neque enim Ecclesiam Dei conferre debet in hæredes. Enimvero si quis id fecerit, irrita permanet ordinatio: ipse autem excommunicatione percussor.

LXXVI. Si quis oculo defectus, aut obtuso crure existat, & dignus sit, Episcopus efficitur: non enim mutilatio corporis ipsum polluit, sed inquinatio animæ.

LXXVII. Qui vero mutus, surdusve, & cæcus est, Episcopus non efficitur: non quia oblatio corpore est, sed ne Ecclesiastica impediatur munia.

LXXVIII. Si quis demonem habeat, Clericus non efficitur: sed neque cum fidelibus preces fundito. Mandatus vero, recipitor: & si dignus fuerit, efficitur.

LXXIX. Qui ex vita gentili advenerit, & baptizatus est, aut ex conversatione prava, eum justum non est protinus promoveri in Episcopum. Injurius enim est, eum, qui non prius specimen & documentum de se præbuerit, aliorum Doctorem existere: nisi alicubi dono divinæ gratiæ hoc fiat.

LXXX. Dicimus, quod non oporteat Episcopum, aut Presbyterum publicis se administrationibus immittere: sed vacare, & commodum se exhibere usibus Ecclesiasticis. Animum igitur inducito hoc non facere, aut deponitur. Nemo enim potest duobus dominis servire, juxta præceptum Dominicum.

LXXXI. Servi si in Clerum promoveantur citra dominorum voluntatem, hoc ipsum operatur redhibitionem: Siquando vero servus quoque gradus ordinatione dignus videatur, (qualis & noster Onesimus apparuit) & domini consenserint, manumque emiserint, & domo sua ablegaverint, efficitur.

LXXXII. Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus qui militiæ vacaverit, & simul utrumque retinere voluerit tam Officium Romanum, quam functionem Sacerdotali, deponitur. Quæ enim Cæsaris sunt, Cæsari: & quæ Dei, Deo.

LXXXIII. Quis

A 4 LXXXIII. Quis